

26 september 2024

Reactie Internetconsultatie datadeling netbeheerders

VNO-NCW en MKB-Nederland maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het ontwerp-Besluit tot wijziging van het Omgevingsbesluit in verband met informatieverstrekking ten behoeve van uitvoering en handhaving van de plicht ter verduurzaming van het energiegebruik.

Wij ondersteunen het doel van de regeling om de uitvoering en handhaving te verbeteren, maar hebben bezwaren tegen de uitwerking ervan. Het ontwerp geeft omgevingsdiensten de mogelijkheid om netbeheerders te verzoeken energiegegevens te delen. Deze gegevens zijn voor veel bedrijven zeer concurrentiegevoelig, en het is voor het doel van de regeling niet nodig om de netbeheerder deze te laten verstrekken. Wij lichten dat hierna toe.

Steun voor het doel: betere uitvoering en handhaving

Wij begrijpen dat het voor omgevingsdiensten van belang is om op eenvoudige wijze inzicht te hebben in die locaties die onder de energiebesparingsplicht vallen. Dat is ook in het belang van bedrijven. In de eerste plaats omdat bedrijven die zijn uitgezonderd van de energiebesparingsplicht dan zijn gevrijwaard van tijdrovende handavingsbezoeken. In de tweede plaats, omdat omgevingsdiensten hun handavingsactiviteiten kunnen richten op bedrijven die niet vrijwillig aan hun besparingsplicht voldoen.

Bezwaren tegen de vormgeving van de regeling

In de eerste plaats zijn energiegegevens, zeker waar het gaat om grootverbruikers, *zeer concurrentiegevoelig*. Netbeheerders staat het daarom al nu niet vrij deze gegevens te verstrekken. Als de netbeheerder deze gegevens aan omgevingsdiensten zou verstrekken, bestaat de kans dat die gegevens openbaar zullen worden, bijvoorbeeld als gevolg van een hack of omdat iemand, wellicht een concurrent, die gegevens opvraagt met een beroep op de Wet open overheid. Weliswaar kent die wet uitzonderingsbepalingen, maar zoals bekend maken overheden daar spaarzaam gebruik van en gaat ook de rechter uit van openbaarheid. Gelet op deze concurrentiegevoeligheid hebben wij bezwaar tegen het verstrekken van verbruiksgegevens, zoals voorgesteld in artikel 13.15e, eerste lid, onder e, f, g en h van het ontwerp. Eigenlijk kan worden volstaan met het verstrekken van het adres waarop de aansluiting is geregistreerd (onder a). Dit is in lijn met de toelichting bij het amendement Kröger, Kamerstukken II 2022/23, 35 594, nr. 18.

In de tweede plaats heeft de omgevingsdienst de onder b tot en met h opgenomen gegevens ook niet nodig 'ten behoeve van uitvoering en handhaving' van de energiebesparingsplicht. De omgevingsdienst hoeft immers slechts te weten dat *volgens de netbeheerder* sprake is van een lokatie, waar sprake *kan* zijn van een bedrijf dat niet voldoet aan de energiebesparingsplicht. Of dat werkelijk zo is, zal de omgevingsdienst pas kunnen bepalen op basis van de door het bedrijf verstrekte exacte gebruiksgegevens, aanvullende informatie die de toezichthouder opvraagt op grond van de reguliere bevoegdheden op grond van artikel 5:13 en 5:16 van de Algemene wet bestuursrecht of op basis van een bedrijfsbezoek. Zoals in de nota van toelichting (p. 3-4) wordt erkend, zal de omgevingsdienst dat in ieder geval moeten doen 'bij eindafnemers van wie het energiegebruik gedurende meerdere jaren rond de grenswaarden schommelt, waarbij sprake is van eigen opwek of de aanwezigheid van meervoudige aansluitingen.'

In de derde plaats merken wij op, dat artikel 13.15e, tweede lid, van het ontwerp aangeeft dat de verplichting tot het verstrekken van gegevens niet van toepassing is als de energiebesparingsplicht niet geldt. In de nota van toelichting wordt er echter van uitgegaan, dat de omgevingsdienst ook in het bezit kan komen van gegevens van bedrijven waarvoor de besparingsplicht niet geldt. Het verstrekken van dergelijke gegevens, en wellicht ook het vragen daarom, is echter in strijd met het ontwerp en zou tot civielrechtelijke schadeplechtigheid van netbeheerder en omgevingsdienst kunnen leiden. De nota van toelichting vermeldt weliswaar, dat de omgevingsdienst dergelijke ten onrechte verstrekte gegevens moet verwijderen, maar die verplichting is niet opgenomen in het ontwerp en een dergelijke verplichting zou ook niet voorkomen, dat de omgevingsdienst de in strijd met het ontwerp verstrekte gegevens wel heeft kunnen inzien en daarvan aantekening kan houden.